

Участь практичного психолога на батьківських зборах за темою «Малюк пізнає світ»

Мета: ознайомити батьків із методикою досягнення позитивних результатів формування соціально-комунікативної компетентності дітей, сприяти розвитку об'єктивної оцінки щодо особистості та здібностей малюків, спонукати батьків до обміну досвідом розвитку і виховання дітей раннього віку.

1. Міні-тренінг «Дитина у дзеркалі батьків»

Вступне слово

— Життя малюка сповнене різноманітних, складних для нього ситуацій та перешкод. Дорослі мають навчити знаходити вихід із них, почуватися впевнено й комфортно, бути готовими до труднощів та їх подолання.

Родина відіграє важливу роль у підготовці до життя своєї дитини.

Робота над уривком «Відповідь» (за Василем Сухомлинським).

Одного разу маленьке Курча знайшло великого Півня.

— Чому в чаплі довгий дзьоб, а в мене короткий? — запитало воно.

— Відчепися!

— Чому в зайця довгі вуха, а в мене навіть малесеньких немає?

— Не чіпляйся!

— Чому в кішки м'яка гарна шубка, а в мене якийсь жовтий пух?

— Відійди кажу! Замовкни!

— Чому навіть маленьке цуценя вміє вертіти хвостиком, а в мене взагалі хвостика немає?

— Та відчепися ж ти! — гримнув Півень.

— Чому в цапка є гарні різки, а в мене навіть поганеньких немає?

— Припини! Іди геть!

— Досить, відчепися... геть... припини! Чому всім маленьким дорослі відповідають на запитання, а ти — ні? — пропищало Курча.

— Тому що ти не запитуєш, а просто всім заздриш! — сердито відповів Півень. І це була чиста правда.

Далі проводять роботу у двох підгрупах

Завдання

- Першій підгрупі — посадити уявне жовте курча собі на долоню й спробувати переконати його у своїй неповторності, індивідуальності.
- Другій підгрупі — дати пораду. Наприклад: «Не заздри іншим, а сам намагайся стати кращим»...

Така робота допоможе батькам краще зрозуміти себе та інших, спонукатиме їх до партнерства у реалізації спільних завдань, позитивно налаштовуватиме їх на спільну роботу.

Робота в одній групі.

Педагог дає кожному учаснику вирізану з паперу дитячу долоньку та олівець.

Завдання — написати на долоньці ім'я своєї дитини. Кожен учасник передає долоньку сусіду по колу. На кожному пальці намальованої долоні треба написати будь-яку привабливу, на їхню думку, рису дитини сусіда.

Коли всі закінчили, психолог збирає роботи, зачитує характеристики, а всі відгадують героя.

2. Полілог «А я виховую так...». Наслідки сімейних конфліктів для дитини

Психолог розповідає про сімейні конфлікти.

— Конфлікти у сімейному житті часто виникають у наш час. Адже люди не завжди можуть, інколи й не хочуть розуміти одне одного. Сварки трапляються не тільки з людьми, між якими існує неприязнь, а й між тими, хто живе поруч, хто любить, створює сім'ю. Сімейні конфлікти впливають не лише на стосунки між батьками, а й на розвиток дитини.

Чому виникають конфлікти в сім'ї? Чи завжди конфлікти — це негатив?

Суперечка виникає тоді, коли порушуються інтереси, погляди, прагнення людей, коли вони намагаються будь-що відстояти свою точку зору.

Часто дорога до сімейного щастя лежить через терни образ і сварок. І це нормально, бо ми — люди, істоти емоційні. А сварки — цілком звичайна частина сімейного життя.

Але що робити, коли смузі конфліктів немає кінця і безпосередніми свідками всіх негараздів стають діти?

Здійснивши чимало досліджень, учені-психологи дійшли висновку, що батьки, які весь час конфліктують, не здатні дати своїм дітям достатньо турботи і уваги. Діти в таких сім'ях постійно перебувають у стані тривоги, не можуть пристосуватися до шкільного життя, вони дуже замкнені.

Психолог запрошує батьків до полілогу: «Як складаються умови у ваших сім'ях? Як ви виховуєте своїх дітей? Що, на вашу думку, у вас виходить, а що ні?»

3. Хвилинка-презентація «Що важливо для нашого малюка?» (основні показники розвитку)

Ранній вік (від 1-го до 3-х років) є одним із ключових у житті дитини. За цей час дитина опановує пряму ходьбу, предметна діяльність стає провідною у психічному розвитку, а мовлення — засобом спілкування, зароджується ігрова та зображувальна діяльність, розвиваються різні форми спілкування з дорослими та однолітками, інтенсивно формуються новоутворення у пізнавальній та особистісній сфері малюка.

У подальшому дитині не вдасться досягнути та набути у своєму психічному розвитку стільки, скільки вона осягне за ці роки. Дитина не лише опановує прямоходіння, а і впевнено, спритно рухається. Вона не тільки засвоїла мовлення, але і застосовує складну гру особових займенників. Вона вже вміє любити і боятися, виявляти свою особистість, демонструвати, на що здатна.

Особливістю соціальної ситуації розвитку в ранньому дитинстві є спільна діяльність дитини з дорослим на правах співпраці. Розкривається вона у стосунках «дитина — предмет — дорослий». Зміст спільної діяльності полягає у засвоєнні малюком спеціально вироблених способів використання предметів. Наприкінці віку немовляти дитина виокремлює предмети як щось постійне, наділене стійкими властивостями. Тепер вона прагне навчитися діяти з ними.

Дитина в цьому віці, за словами Л. Виготського, перебуває у світі речей і предметів, у своєрідному «силовому полі». Кожен предмет спонукає дитину доторкнутися до нього, взяти в руки або, навпаки, не торкатися його. Сходи ваблять дитину, щоб ходити по них; двері — щоб їх зачиняти і відчиняти; дзвіночок — щоб дзвонити; коробочка — щоб закрити і відкрити; кулька — щоб котити. Кожна річ заряджена для дитини в цій ситуації афективною силою, яка притягує або відштовхує і, відповідно, спонукає (спрямовує) її до діяльності.

Одно-, трирічний малюк, захоплений предметом, не може від нього відірватися. Заглиблений у предметну дію, він не бачить, що за предметом завжди фігурує дорослий, який створює предмети певного призначення, володіє способами їх використання. Малюк не може самостійно пізнати функції предметів, оскільки їхні фізичні властивості прямо не вказують, як їх потрібно використовувати. Тільки дорослий може підказати способи використання предметів. У цьому полягають суперечності соціальної ситуації розвитку в ранньому дитинстві.

Дитина виконує індивідуальну дію відповідно до заданого дорослим зразка, інакше вона не зможе дістати правильного результату. Тож провідною для малюка стає предметна діяльність, а ситуативно-дієве спілкування — засобом її здійснення. Предметна діяльність спрямована на опанування дитиною призначенням предметів, уміння діяти з ними відповідно до закладених у них функцій.

Отже, у процесі предметної діяльності, послуговуючись ситуативно-дієвим спілкуванням, дитина під керівництвом дорослого опановує вміння діяти з предметами відповідно до їх функціонального призначення.

4. Рефлексія, запитання батьків

— Отже, упродовж свого життя людина пристосовується до складного світу соціуму, а основи цього процесу закладаються в дошкільному дитинстві. Пам'ятайте, що дитина — це дзеркало життя своїх батьків. Як у краплі води відбивається сонце, так і в дітях відображається духовне багатство батька й матері. Робіть усе, щоб дитинство й майбутнє ваших дітей було прекрасним.

Любові та взаєморозуміння, успіхів і щастя вам і вашим дітям!

Участь практичного психолога на батьківських зборах за темою «Ласкаво просимо до групи!»

Мета: познайомити батьків одне з одним; сприяти усвідомленню учасниками себе в ролі батьків, визначити пріоритети і цінності у вихованні дитини; розвивати навички конструктивної взаємодії з малюками; показати ефективність послідовності вимог у цій взаємодії.

1. Гра-знайомство «Долоньки»

Мета: познайомити батьків одне з одним.

Учасники по черзі торкаються долонями один одного і називають при цьому своє ім'я і певні риси характеру. Гру проводять по колу.

2. «Щасливе подружжя — щасливі діти» (гра «Чудовий мішечок»)

Кожен мріє бути щасливим. Людина може бути щаслива або нещаслива з двох причин. Перша — це її власний розвиток до повної свободи, тобто здатності вибирати добро та відкидати зло. Другим чинником, який впливає на щастя, є наші стосунки з іншими. Однак якщо ми говоримо про стосунки, то, крім міжлюдських, потрібно ще згадати про існування стосунків людини з Творцем, про що багато хто не хоче пам'ятати.

Подружжя має більше турбуватися про свої взаємини, ніж про стосунки з дітьми. Однак жінки дуже часто вважають, що чоловік сам собі дасть раду, а дитині треба присвятити весь свій час і сили, бо вона така мала й безпорадна. Це чи не найбільша помилка. Чому так відбувається? Зокрема тому, що любов до чоловіка вимагає покори, а до дитини — ні. «Чоловік нарікає, що йому суп несмачний, а дитині дам молока, і вона усміхається» — так кажуть жінки. Чоловік часто не погоджується, заперечує, а жінка тоді дратується, бо не може подолати бачення власної правоти. Натомість у стосунках із дитиною мама є господинею становища. Це набагато простіше. І тому не раз жінка, якій із чоловіком не добре, усі свої емоції переносить на дитину, підпорядковує їй усю свою щоденність, немовби забуваючи про чоловіка. Однак шлях до щасливого подружжя є іншим.

Потрібно усвідомлювати, що чоловіка й жінку єднає таїнство. Діти, зрештою, колись підуть з дому, а чоловік у ньому залишиться. Часто травляється так, що, досягши повноліття, син або донька покидають батьківську домівку, і тоді чоловік зауважує, що поруч є якась жінка, а дружина — що тут ще є якийсь чоловік. Досі все в них було підпорядковане дітям. Якщо запитати подружжя про те, коли вони востаннє, поклавши дітей спати, переглянули разом добрий фільм, то більшість відповідають: «Та що ви таке кажете! На це немає

часу, робота і робота!» та треба остерігатися, щоб робота не закінчилася справою про розлучення...

Діти потребують любові мами й тата, якої нічим не заміниш. Але більше за цю любов вони потребують любові батьків поміж собою. Дитина повинна знати, що мама і тато — найважливіші одне для одного. Так вона й сама навчатиметься любити і поважати у своїй молодій сім'ї.

Гра «Чудовий мішечок»

Мета: проаналізувати особливості взаємовідносин у сім'ях учасників.

Батьки по черзі дістають з мішечка різні предмети, не зазираючи в нього, і намагаються пояснити, чим ці предмети подібні до взаємовідносинами у їхній сім'ї.

Гру обговорюють за бажанням батьків.

3. Ізотерапевтична вправа «Будинок щасливої дитини»

Мета: актуалізувати розуміння батьками необхідності гармонізувати відносини подружжя.

Педагог пропонує батькам «побудувати» (зобразити) на ватмані паперу «Будинок щасливої дитини». Спочатку батьки визначають, з яких елементів має складатись цей будинок, і зображують їх на ватмані за бажанням. (Фундамент — це любов, цегла — довіра, двері — піклування, вікна — терпіння тощо.)

Вправу обговорюють за бажанням батьків.

5. Вправа-діалог «Ми – батьки, а це означає...»

Мета: сприяти усвідомленню учасників себе в ролі батьків, визначити пріоритети і цінності у вихованні дітей.

Батьки по черзі закінчують речення:

- Бути батьками добре, тому що...
- Бути батьками складно, тому що...
- Бути батьками весело, тому що...
- Бути батьками сумно, тому що...
- Бути батьками престижно, тому що...
- Бути батьками не престижно, тому що...
- Бути батьками приємно, тому що...
- Бути батьками хочеться, тому що...

6. Рефлексія, запитання батьків

— Отже, упродовж свого життя людина пристосовується до складного світу соціуму, основи цього процесу закладаються в дошкільному дитинстві. Пам'ятайте, що дитина — це дзеркало життя своїх батьків. Як у краплі води відбивається сонце, так і в дітях відображається духовне багатство батька й матері. Робіть усе, щоб дитинство й майбутнє ваших дітей було прекрасним.

Любові та взаєморозуміння, успіхів і щастя вам і вашим дітям!

Участь практичного психолога на батьківських зборах за темою «Гра дитини — школа життя»

Мета: розширити і збагатити знання батьків щодо ролі гри в розвитку дитини дошкільного віку; сприяти згуртованості батьків; сприяти розумінню необхідності використання діалогу в сімейному вихованні.

1. Гра дитини дошкільного віку

— До життя дітей світ входить поступово. Спочатку дитина пізнає те, що її оточує в сім'ї, у дитячому садку. Важливу роль при цьому відіграють щоденні враження від спілкування з людьми.

Дошкільник не може лише спостерігати, він прагне активно взаємодіяти з навколишнім середовищем. Світ, який відкрив свої таємниці, пробуджує в дитини безліч запитань, бажання пізнати більше.

Задовольнити дитячу допитливість, залучити її до активного пізнання навколишнього світу допоможе гра – провідний вид діяльності дошкільника, який має багатогранний вплив на психічний розвиток дитини.

В. О. Сухомлинський казав про гру: «Без гри немає і не може бути повноцінного розумового розвитку. Духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли вона живе у світі гри, казки, музики, фантазії, творчості. Без цього вона — засушена квітка».

Гра посідає чільне місце в системі фізичного, морального, трудового й естетичного виховання дошкільників. Дитині потрібна активна діяльність, яка підвищує її життєвий тонус, задовольняє інтереси. Ігри необхідні для здоров'я дитини, вони роблять її життя змістовим, повним, формують упевненість у своїх силах. Недаремно відомий педагог і лікар Є. Аркін назвав ігри психічним вітаміном.

2. Гра-вправа «Розбіжність думок»

Мета: розвивати здатність батьків адекватно та найповніше пізнавати себе та інших людей; формувати мотивацію до самовиховання та саморозвитку, стимулювати позитивні зміни у поведінці.

Педагог дає кожному учасникові дається аркуш паперу. Його порібно скласти вертикально навпіл, а потім лише руками, без ножиць, «вирізати»

силует людини. Після цього кожен учасник пише на фігурці свою мрію, захоплення, улюблену музику, страву та бажане місце відпочинку.

На наступному етапі учасники, підходячи одне до одного, мають знайти і записати на своїх фігурках імена тих, з ким у них однакова одна або кілька позицій.

Після цього учасники повертаються в коло. Психолог ставить запитання:

- Чи є такі учасники, у яких однаковими є всі позиції?
- У кого збіглася одна позиція?
- У кого збіглося декілька позицій?
- Чи є учасники, у яких усі позиції різні?
- Про що ми можемо сказати, аналізуючи цю вправу?
- Що допомагає людям пізнавати одне одного?
- Чи є розбіжність думок у людей перешкодою до їхньої взаємодії?

3. Вправа «Конверт дружніх запитань»

Мета: спонукати батьків до обговорення питань життя, поведінки та відносин у сім'ї; сприяти вільному обміну думками.

Конверт із запитаннями передають з рук у руки. Той, хто відповів на запитання, передає конверт тому, чиї думки йому особливо цікаві. Картку із запитанням, на яке відповіли, у конверт не вкладають.

Запитання для обговорення

- Коли ви роздратовані на дитину, чи враховуєте в цей час стан самої дитини?
- Якщо ваш малюк пригощає вас ласощами, які вам не подобаються, що ви робите?
- Чи важливий для вас рівень розумового розвитку людини? Чи впливає він на ваше ставлення до цієї людини?
- Якщо ви точно знаєте, що дитина каже вам неправду, що ви відчуваєте в такий момент?
- Як ви вважаєте, чи нормально хотіти побути наодинці і дорослому, і дитині?
- Чи необхідно говорити своїм близьким слова вдячності і виражати свою любов словами?

Вправу обговорюють.

4. Рефлексія, запитання батьків

— Дорослішання — складний і багатогранний процес, який триває все життя людини, а його основи закладаються в дошкільному дитинстві. Пам'ятайте, що дитина — це дзеркало життя своїх батьків. Як у краплі води відбивається сонце, так і в дітях відображається духовне багатство батька й матері. Робіть усе, щоб дитинство й майбутнє ваших дітей було прекрасним.

Любові та взаєморозуміння, успіхів і щастя вам і вашим дітям!

Участь практичного психолога на батьківських зборах за темою «Батьки зобов'язані — педагоги повинні»

Мета: сприяти становленню батьківської компетентності шляхом усвідомлення і осмислення механізмів діалогічного спілкування та формування вмінь і навичок конструктивної взаємодії з дітьми у сім'ї.

1. Розминка «Запитання — відповідь»

Мета: налаштувати батьків на роботу в групі, покращити настрій.

Учасники по черзі швидко відповідають на запитання, запропоновані психологом:

- Ваша улюблена книга?
- Ви курите?
- Яке ваше дівоче прізвище?
- Ви любите каву?
- Що смачніше: морозиво чи сало?
- Ви були слухняною дитиною?
- Ваша улюблена пісня?
- Ви вмієте їздити на велосипеді?
- Ви складаєте власні вірші?
- Ви згодні з висловом: «Мій дім — моя фортеця!»?
- Скільки у вас дітей?
- Як ви називаєте свою дитину?
- Ваш улюблений напій?

2. Розв'язання педагогічних ситуацій

Батьки діляться на три групи. Кожна група обговорює певну педагогічну ситуацію і свій варіант її розв'язання. Готові відповіді групи обговорюють у загальному колі учасників.

Педагогічні ситуації для батьків

1. Ви намагаєтеся разом із дитиною пограти в ігри, спрямовані на розвиток пізнавальних процесів, а малюк не хоче і говорить вам: «Я не хочу цього робити!».
2. Ваша дитина ненавмисно зламала іграшку і гірко плаче.
3. Дитина намалювала малюнок для вас, а він вийшов не дуже гарний.

3. Дискусія «Особливості побудови відносин «родина — телевізор» (вплив надмірної ролі телевізора на взаємовідносини в родині)

Телебачення в сучасному світі дуже приваблює людину. Воно є засобом масової комунікації. Ніхто з нас не може заперечити, що телебачення — явище позитивне. Проте, так звана свобода і безконтрольність телепередач викликають особливе занепокоєння через згубний вплив на виховання дітей. Регулярно переглядаючи різноманітні щоденні телевізійні видовища, нинішні діти стають жорстокими, дратівливими й апатичними, поведуться неадекватно як для молодших школярів.

Телебачення негативно впливає і на фізичне здоров'я дітей. Найбільше ушкоджуються нервова система, слух і зір. Це часто промічає і ви, батьки, висловлюючи занепокоєння з того приводу, що дитина наприкінці дня почувається стомленою, скаржиться на головний біль.

Надмірне захоплення телепередачами всіх членів родини може спричинити порушення сімейних стосунків, послабити емоційні зв'язки між близькими людьми. Навіть у той короткочасний вечірній період, коли всі члени родини збираються вдома, ввімкнений телевізор заважає спілкуванню. Більше того, захопившись передачею, кожен із присутніх не враховує право іншого на власну свободу, його неможливо відірвати від телеекрана, щоб терміново обговорити, наприклад, проблему, яка турбує дитину. Такий характер сімейних стосунків шкідливий для дітей, бо сприяє своєрідній втечі їх у «телевізійні хащі». Дитина, захоплена голубим екраном, звикає до пасивної ролі «спостерігача». Особливо страждають у такому разі сором'язливі і некоммунікбельні діти, яким так необхідні співрозмовники, порадики. Якщо в сім'ї такої дитини дорослі надмірно захоплюються телепередачами, вона почувається самотньою і непотрібною в рідній домівці.

Отже, поділіться, будь ласка, своїми власними думками з цієї проблеми. Чи всі телепередачі негативно впливають на сімейні стосунки? Які допомагають? Яким чином відбувається негативний і позитивний вплив?

4. Практичне завдання «Скарбничка ідей»

Мета: спонукати батьків до обміну власним досвідом ефективного виховання дітей.

Батьки отримують паперові макети монет, на яких пишуть одне слово, що асоціюється у них із вихованням власної дитини. Після цього вони кидають «монету» в скарбничку і озвучують її «вартість» (називають слово-асоціацію). Наприклад, любов, терпіння, наполегливість, дружба, уважність, зацікавленість, вільний час тощо.

5. Рефлексія, запитання батьків

Отже, упродовж свого життя людина пристосовується до складного світу соціуму, основи цього процесу закладаються в дошкільному дитинстві. Пам'ятайте, що дитина — це дзеркало життя своїх батьків. Як у краплі води відбивається сонце, так і в дітях відображається духовне багатство батька й матері. Робіть усе, щоб дитинство й майбутнє ваших дітей було прекрасним.

Любові та взаєморозуміння, успіхів і щастя вам і вашим дітям!